

İklim Değişikliği ve Karbon Ayak İzi

Sürdürülebilirlik Bülteni

MART 2021 - SAYI: 1

İklim Değişikliği ve Karbon Ayak İzi

Dünyadaki birincil enerji üretiminin yaklaşık yüzde 80'i, fosil yakıt diye adlandırdığımız petrol, kömür ve gazdan karşılanıyor. Bu fosil yakıtların kullanılmasıyla ortaya çıkan sera gazları ise iklim değişikliğine neden oluyor.

Karbon ayak izi ise, belirli bir zaman diliminde gerçekleşen insan faaliyetleri sonucunda üretilen toplam sera gazı miktarıdır.

İklim değişikliğinin insanlar ve diğer canlılar için geri dönülemez sonuçlara yol açmaması, ortalama yüzey sıcaklığındaki artışın 1,5°C'nin altında kalmasına bağlı.

Sera gazı emisyonlarımızı azaltmazsak, 2100 yılına kadar küresel ortalama yüzey sıcaklıklarında yaklaşık 3°C'lik artış olacağı öngörülüyor.

3°C'lik Artış Olursa Yaşanacaklar!

- Biyolojik çeşitlilik yok olacak.
- Suya ve gıdaya erişimde büyük sıkıntılar yaşanacak ve buna bağlı salgın hastalık ve ölümdede artış olacak.
- Asırı hava olayları nedeniyle afetler ve dolayısıyla can ve mal kayıpları artacak.
- Kuraklık nedeniyle tarımsal üretim yapılamaz hale gelecek; su ve gıda kıtlığı yayılacak.
- Dünyadaki **410 milyon** insan şiddetli kuraklığa maruz kalacak, **49 milyon** insanın ise yaşam alanları deniz seviyesi artışıyla etkilenerek sular altında kalacak.
- Günümüzde **500 milyon** insanın yiyecek, koruma ve gelir ihtiyacını karşılayan mercan resiflerinin tamamı yok olacak.

Peki Bu Durumda Türkiye'de Neler Yaşanacak?

- Deniz seviyesi **74 cm** artacak. İstanbul ve İzmir'de **50 cm** yükselmesi durumunda **252.000** kişi taşkınlara maruz kalacak.
- Kıyı bölgeleri; kalıcı toprak kaybı, taşkın ve erozyonlara maruz kalacak.
- Kıyı ekosistemlerinde bozulum, toprağın, suyun tuzlanması ve doğal drenaj kaybı görülecek.
- Deniz canlıları **%17** azalacak.
- Sıcaklık ve asitlenmenin artmasıyla, oksijen miktarı ve gıda arzı azalacak, Kuzey Ege Denizi'ndeki balık stokları **%18** oranında azalacak.

Türkiye'nin 1,5 Gezegene İhtiyacı Var!

2007 yılında Türkiye'de kişi başına düşen tüketimin Ekolojik Ayak İzi **2,7 kha** (küresel hektar) ile kişi başına küresel biyolojik kapasitenin **%50** üzerindeydi. Bir başka ifadeyle; dünyadaki herkes ortalama bir Türkiye vatandaşı kadar tüketseydi, **1,5 gezegene** ihtiyacımız olacaktı. Türkiye, doğal kaynaklarını, kendisi yenileyebilme hızından daha fazla tükettiği için ekolojik açıdan borçlu ülkeler arasında yer almaktadır.

Karbon Ayak İzimizi Azaltmak İçin Neler Yapabiliriz?

Bireysel olarak bilinçlenmek suretiyle, tüketim alışkanlıklarımızda ve gün içerisinde gerçekleştirdiğimiz faaliyetlerde küçük değişiklikler yaparak büyük farklar yaratabiliriz. Bu küçük değişikliklere aşağıdaki örnekleri verebiliriz.

Beslenme alışkanlıklarınızda farklılıklar yaratın.

- Gıda israfından kaçınmak adına ihtiyac olduğun kadarını satın alın.
- Organik ürünleri tüketmeye çalışın.
- Doğada bozulmayan maddelerle ambalajlanmış gıda ürünlerinden uzak durun.

Ulaşım ile ilgili aşağıdaki maddelerden size uygun olanları uygulayın.

- Gideceğiniz yer uygun mesafede ise yürüyün. Doğal ise, yakıt tüketimine bağlı karbon salınımına ciddi şekilde azaltacağı için bisiklet kullanın.
- Yürümek veya bisiklet kullanmak gibi seçenekler uygun değil ise, bireysel araç kullanımından önce toplu taşımayı tercih edin.
- Ulaşımınızı arabayla sağlamak zorunda iseniz, gereksiz hızlanma ve frenlemeden kaçının.
- Fosil yakıtları yarattığı emisyonu azaltmak için düşük emisyonlu yakıtları tercih edin.
- Klimayı daha düşük devirde kullanın.

Enerjiyi verimli kullanın.

- Evinizin yalıtımı olmasına dikkat edin.
- Gün içerisinde kullanılmayan televizyon ve bilgisayar gibi elektronik aletleri tamamen kapatın.
- Enerji tasarruflu ürünleri ve ampulleri kullanın.
- Gereksiz yere yanan şakları söndürün.
- Camaların kurutucu kullanmak yerine asarak kurutun.
- Bulaşık ve çamaşır makinesini dolmadan çalıştırmayın.
- Buharlı ütüye çalıştırdığınızda mümkün olduğunca çok parça kuyafet ütüleyin.
- Asansör ve yürüyen merdiven kullanılmaktan kaçının.

Kullandığınız su miktarını azaltın.

- Ellerinizi yıkarken, diş fırçalarırken, duş alırken veya tıraş olurken su kullanmadığı zamanlarda musluğu kapatın.
- Düşük akımı (tasarruflu) duş başlığı kullanın.
- Bulaşıkları elle yıkamak yerine bulaşık makinesi ile yıkayın.

Plastik kullanımınızı mümkün olduğunca azaltın.

- Su tüketimi için plastik pet şişe yerine matara tercih edin.
- Alverişte plastik pozet yerine bez çanta kullanın.
- Plastik pipet yerine kağıt veya yıkanabilir pipet kullanın. Mümkünse pipet kullanmayın.
- Tek kullanımlık plastik kase, çatal, bacak gibi malzemeleri kullanmayın.
- Tüm plastik atıkları geri dönüşüm kumbaralarına ulaştırın.

Kaynaklar:

1. http://www.cwv.org.tr/calismalarimiz/klim_ve_enerji
2. https://www.footprintnetwork.org/content/images/article/uploads/Turkey_Ecological_Footprint_Report_Turkish.pdf
3. <http://plastikaciklaristanbul.com/>